

DOI: 10.31648/kpp.8716

Julia Ałaska

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

ORCID: 0000-0003-3699-5591

julia.atlaska7@gmail.com

**Niekonstytucyjne ograniczenie wolności działalności
gospodarczej podczas epidemii COVID-19****Wstęp**

Stan epidemii wymusza wprowadzenie pewnych ograniczeń, mających na celu zmniejszenie rozprzestrzeniania się choroby. W Polsce w trakcie stanu epidemii COVID-19¹ nałożono pewne ograniczenia, które miały takowy cel. Ograniczono m.in. wolność działalności gospodarczej, będącej prawem zagwarantowanym konstytucyjnie (art. 22 i art. 31 ust. 3 Konstytucji RP). Artykuły te stanowią, że ograniczenie wolności działalności gospodarczej jest dopuszczalne tylko w drodze ustawy i tylko ze względu na ważny interes publiczny. Nie mogą również naruszać istoty wolności oraz praw. Należy zatem przeanalizować akt prawny, którym dokonano ingerencji w wolność działalności gospodarczej w czasie epidemii COVID-19, jak również pojęcie ważnego interesu publicznego. Legalność tego ograniczenia jest istotnym tematem, ponieważ sposób, w jaki zostało ono wykonane, narusza istotę prawa. Niniejszy artykuł został oparty na stanie prawnym z dnia 12 grudnia 2022 r.

**Wolność prowadzenia działalności gospodarczej prawem
zagwarantowanym konstytucyjnie**

Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej jest jedną z najistotniejszych wolności, a także jedną z zasad ustroju gospodarczego Rzeczypospolitej Polskiej. Wolność gospodarcza jest jednym z podstawowych elementów ładu gospodarczego w gospodarce

---

¹Stan epidemii koronawirusa SARS-CoV-2 wywołującego chorobę zakaźną COVID-19, dalej: COVID-19.

rynkowej². Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej stanowi publiczne prawo podmiotowe i posiada charakter negatywny³. Może ona podlegać ograniczeniom lub jej wykonywanie może zostać uzależnione od spełnienia wymogów określonych przepisami prawa⁴. Wolność działalności gospodarczej jest wartością podstawową, a zatem podlega ochronie wolności podstawowej⁵. Sam fakt umieszczenia jej w rozdziale I Konstytucji RP w art. 22 kwalifikuje ją jako normę o wysokiej randze, gdyż rozdział ten wyraża najbardziej fundamentalne zasady ustrojowe Rzeczypospolitej Polskiej, co wielokrotnie podkreślał w orzecznictwie Trybunał Konstytucyjny⁶. Świadczy to zatem o ogromnym znaczeniu, jaki prawodawca przypisał danej normie. Odstępstwa od zasady wolności działalności gospodarczej muszą stanowić wyjątki uzasadnione ważnym interesem publicznym⁷. Owa wolność jest chroniona również przed ingerencją ze strony państwa. Podmioty, którym zagwarantowano konstytucyjną wolność działalności gospodarczej, wyposażone są w prawne roszczenie względem państwa, aby powstrzymało się ono od ingerencji w tę wolność. Jest to równoznaczne z tym, że podmiot ma prawo domagać się od państwa zarówno wyeliminowania aktu normatywnego, który narusza wolność działalności gospodarczej, jak i nieustanawiania takowych aktów normatywnych⁸. Działania są uznawane za bezprawne, jeśli godzą w wolność prawnie chronioną⁹. Należy w tym miejscu przytoczyć utrwalony pogląd w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego odnośnie do art. 22 Konstytucji RP, który stanowi, że dotyczy on prawa podmiotowego o randze konstytucyjnej, ale nie statuuje wolności działalności gospodarczej. Artykuł ten odnosi się zatem do kwestii dopuszczalności ograniczenia tej wolności, a nie do tego, jaka jest treść wolności działalności gospodarczej¹⁰. Ze zwrotu „wolność działalności gospodarczej” użytego w art. 20 i art. 22 Konstytucji RP wynika, że wolność ta dotyczy działalności jednostek (osób fizycznych) oraz innych podmiotów korzystających z praw i wolności, które przysługują człowiekowi oraz obywatelowi¹¹.

Istotna jest relacja między art. 22 oraz art. 31 ust. 3 Konstytucji RP. Art. 22 zawiera szczególną klauzulę ograniczającą i na jego podstawie możliwe jest ograniczenie wolności działalności gospodarczej, jeżeli zostanie spełniona przesłanka formalna w postaci ustawowej formy ograniczenia oraz przesłanka materialna w postaci istnienia ważnego interesu publicznego. Zaś art. 31 ust. 3 zawiera ogólną klauzulę ograniczającą i z tego artykułu należy spełnić kolejne dwie przesłanki, aby ustanowić wspomniane ograniczenie:

²M. Zdyb, G. Lubeńczuk, A. Wołoszyn-Cichočka, *Prawo przedsiębiorców. Komentarz*, 2019, Legalis, art. 2.

³A. Walaszek-Pyziół, *Swoboda działalności gospodarczej*, Kraków 1994, s. 8.

⁴C. Kosikowski, *Koncesje w prawie polskim*, Kraków 1996, s. 14.

⁵R. Hauser, Z. Niewiadomski, A. Wróbel, *Publiczne prawo gospodarcze*, seria: System Prawa Administracyjnego, t. 8A, Warszawa 2018, s. 101.

⁶M. Safian, L. Bosek (red.), *Konstytucja RP*, t. 1: *Komentarz do art. 1–86*, 2016, Legalis, s. 16, art. 22; zob. także wyroki TK: z 16 października 2014 r., sygn. akt SK 20/12; z 26 czerwca 2019 r., sygn. akt K 16/17; z 20 grudnia 2017 r., sygn. akt SK 37/15.

⁷M. Safian, L. Bosek (red.), op. cit., s. 23.

⁸Ibidem, s. 30.

⁹K. Wojtyczek, *Granice ingerencji ustawodawczej w sferę praw człowieka w konstytucji RP*, Kraków 1999, s. 37.

¹⁰Wyrok TK z 16 października 2014 r., sygn. akt SK 20/12, pkt 47.

¹¹Ibidem, pkt 46.

po pierwsze, przesłankę konieczności w demokratycznym państwie; po drugie, przesłankę, która zakazuje naruszania istoty wolności i praw¹². Oba te artykuły należy porównać jeszcze w jednym aspekcie. Art. 22, odnosząc się do formalnej przesłanki dopuszczalności ograniczenia, zawiera określenie „tylko w drodze ustawy”, zaś art. 31 ust. 3 – „tylko w ustawie”. To pierwsze oznacza, że do ograniczenia może dojść tylko wtedy, jeśli istnieje ustawa przewidująca dane ograniczenie. Bez jej istnienia nie może dojść do ograniczenia określonego prawa. Zaś określenie „tylko w ustawie” wyklucza możliwość ograniczenia konstytucyjnej wolności przez przepisy rozporządzeń, nawet jeśli byłoby wydane na podstawie ustawy¹³.

Pojęcie ważnego interesu publicznego

Art. 22 Konstytucji RP pozwala – poprzez powołanie się na ważny interes publiczny – usprawiedliwić ograniczenie wolności działalności gospodarczej. W pojęciu tym mieszczą się dobra wymienione w art. 31 ust. 3, ale również inne, niewymienione w tymże artykule Konstytucji RP¹⁴. W definicji ważnego interesu publicznego mieści się również ochrona bezpieczeństwa lub porządku publicznego, ochrona środowiska, wolności i prawa innych osób, a także zdrowie publiczne, na które powoływano się, ograniczając swobodę działalności gospodarczej w trakcie epidemii. Ograniczenie może zostać wprowadzone, jeżeli jest konieczne dla danej wartości. Konieczność ta wystąpi, gdy ograniczenia będą zgodne z zasadą proporcjonalności, a zatem muszą być w stanie doprowadzić do ustanowionych celów, być niezbędne, a także ich efekty proporcjonalne do ciężarów nakładanych na obywateli¹⁵. Organy władzy publicznej muszą uwzględnić również nakaz przydatności, który jest regułą mieszczącą się w zasadzie proporcjonalności. Nakaz ten polega na wymogu uzyskania przez władzę publiczną wiarygodnej wiedzy odnośnie do mechanizmów rządzących życiem społecznym. Na tej podstawie jest możliwość dobrania przydatnych i efektywnych środków prawnych¹⁶. Ponadto orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego wskazuje, że należy wybrać środki najmniej uciążliwe dla podmiotów, których prawa będą ograniczone, zatem ingerencja w wolność jednostki musi pozostać w odpowiedniej proporcji do ochrony innej wartości¹⁷. Należy także przytoczyć w tym miejscu orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego, które stanowi, że interpretacji pojęcia ważnego interesu publicznego nie można abstrahować od wartości, które są chronione zasadą demokratycznego państwa prawnego. Niedopuszczalne jest zatem ograniczanie praw zagwarantowanych konstytucyjnie, aby zrealizować cel ustawowy, nie uwzględniając przy tym uzasadnienia tych celów w zasadzie demokratycznego państwa prawnego¹⁸.

---

¹² M. Safian, L. Bosek (red.), op. cit., s. 63.

¹³ Ibidem, s. 67.

¹⁴ Ibidem, s. 85.

¹⁵ Ibidem, s. 109, art. 31.

¹⁶ Ibidem, s. 112.

¹⁷ Wyrok TK z 11 maja 1999 r., sygn. akt K 13/98.

¹⁸ Wyrok TK z 16 października 2014 r., sygn. akt SK 20/12, pkt 50.

Istota wolności i praw

Zakaz naruszania istoty wolności i praw, sformułowany w art. 31 ust. 3 Konstytucji RP, odnosi się do istoty każdego poszczególnego konstytucyjnego prawa i wolności¹⁹. Istnieje spór interpretacyjny odnośnie do tego, czy istota prawa lub wolności powinna być rozumiana w sensie subiektywnym, czy obiektywnym. Subiektywne ujęcie polega na analizowaniu sytuacji poszczególnej jednostki, której dotyczy dane ograniczenie, zaś obiektywne dokonuje analizy z perspektywy wszystkich podmiotów uprawnionych. Wykorzystywane jest jednak również podejście kompromisowe pomiędzy tymi dwoma rozumowaniami. Wymaga ono konieczności analizy istoty poszczególnych praw w znaczeniu subiektywnym, ale w przypadku pewnej części tych praw nakazuje zastosować interpretację obiektywną²⁰. Położenie prawne jednostek może się od siebie różnić, zatem ważne jest uwzględnienie perspektywy zarówno subiektywnej, jak i obiektywnej, aby zastosować rozwiązania najmniej niekorzystne dla ogółu i dla poszczególnych jednostek. Zastosowanie określonej metody jest również zależne od tego, z jakim konkretnym konstytucyjnym prawem mamy do czynienia. Przy ograniczeniu konstytucyjnych praw w czasie epidemii COVID-19 uwzględniano głównie ujęcie obiektywne, powołując się na zdrowie publiczne, a więc na ogół. Tymczasem ważna była wówczas sytuacja pojedynczych podmiotów będących przedsiębiorcami, którym ograniczono wolność działalności gospodarczej, co rzutowało na sytuację gospodarczą państwa. Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego wskazuje, że istota prawa lub wolności konstytucyjnie zagwarantowanej jest nienaruszalna i powinna być wolna od ingerencji prawodawcy, nawet jeśli ma on na celu ochronę wartości z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP²¹.

Niekonstytucyjne ograniczenie

Podstawą do wprowadzenia zakazu prowadzenia działalności gospodarczej było rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii²². Rozporządzenie zostało wydane na podstawie art. 46a i art. 46b pkt 1–6 i 8–12 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi²³. Określone prawa i wolności ograniczyć można tylko w ustawie, o czym stanowi wspomniany art. 31 ust. 3 Konstytucji RP. Ograniczenie powinno zatem wynikać z ustawy, a nie z rozporządzenia, które doprecyzowuje ustawę. Elementy ograniczenia danych praw muszą być zatem określone przez ustawę w sposób samodzielny. Treścią

¹⁹ M. Szydło, *Wolność działalności gospodarczej*, Bydgoszcz 2011, s. 245.

²⁰ M. Safjan, L. Bosek (red.), op. cit., s. 140, art. 31.

²¹ Ibidem, s. 153.

²² T.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 2316 (uchylony przez rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 2023 r., uchylające rozporządzenie w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu zagrożenia epidemicznego, Dz.U. z 2023 r., poz. 1233).

²³ T.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 1284.

rozporządzenia mogą być wyłącznie unormowania, które nie będą stanowiły podstawowych elementów ograniczenia konstytucyjnych praw i wolności²⁴. Zawarty w tej ustawie artykuł stanowi, że w drodze rozporządzenia można ustanowić czasowe ograniczenie określonych zakresów działalności przedsiębiorców. Ustawa mówi więc wprost o ograniczeniu w prowadzeniu działalności, a nie o zakazie. Tymczasem wspomniane rozporządzenie ustanawiało faktyczny zakaz prowadzenia przez przedsiębiorców działalności gospodarczej. Wprowadzenie swobodnego zakazu prowadzenia działalności gospodarczej w sposób istotny ingeruje w wolność konstytucyjną. Naruszeniem istoty wolności i prawa jest pozbawienie możliwości korzystania z niego. Ustawodawca ma obowiązek formułować normy prawne w taki sposób, by jedynie ograniczać korzystanie z nich, bez jednocześnie naruszania praw i wolności²⁵. Należy jednocześnie zaznaczyć, że określenie „tylko w ustawie” nie oznacza bezwzględnego zakazu zamieszczania ograniczeń praw i wolności w aktach prawnych niższego rzędu, jednak to ustawa powinna odgrywać dominującą rolę. W ten sposób zostanie zrealizowana idea, zgodnie z którą ograniczenie praw zawartych w Konstytucji RP mogą zostać wprowadzone tylko wtedy, gdy przewiduje je przepis prawa zawarty w ustawie²⁶. Ograniczenie wykonywania niektórych działalności gospodarczych, które w praktyce było wprowadzeniem zakazu ich wykonywania, zostało zatem wprowadzone niezgodnie z przepisami Konstytucji RP. W wyniku tego większość przedsiębiorstw, np. lokali gastronomicznych, musiało przez pewien czas przestać funkcjonować. Część przedsiębiorców licząca się ze skutkami, jakie mogą nastąpić w wyniku tych ograniczeń, postanowiła nie stosować się do nałożonego zakazu, co skutkowało dotkliwymi mandatami wystawianymi przez pracowników sanepidu lub funkcjonariuszy Policji²⁷. Dodatkową trudnością dla przedsiębiorców były późniejsze częste zmiany rozporządzeń, które wprowadzały te ograniczenia²⁸.

Przedsiębiorcy są ważnym ogniwem gospodarki wolnorynkowej, zatem negatywne konsekwencje wprowadzonych przepisów miały wpływ nie tylko na ich indywidualną sytuację, ale również na gospodarkę państwa. Przy wprowadzaniu ograniczeń wolności oraz praw istotne jest zatem przeanalizowanie sytuacji zarówno pojedynczych podmiotów oraz skutków, jakie mogą z tego wyniknąć dla całego państwa.

²⁴ A. Fornalik, *Rozporządzenie covidowe ograniczające swobodę prowadzenia działalności gospodarczej niezgodne z Konstytucją RP*, <https://legalis.pl/rozporzadzenie-covidowe-ograniczajace-swobode-prowadzenia-dzialalnosci-gospodarczej-niezgodne-z-konstytucja-rp/> (dostęp: 12.12.2022).

²⁵ B. Rakoczy, *Ograniczenie praw i wolności jednostki*, Toruń 2006, s. 102.

²⁶ M. Safian, L. Bosek (red.), op. cit., s. 73, art. 31.

²⁷ A. Wąsikowski, *Prawa i wolności obywatelskie w warunkach epidemii Covid-19*, „Zeszyty Naukowe Zbliżenia Cywilizacyjne” 2021, t. XVII, nr 1, s. 23.

²⁸ *Raport RPO na temat pandemii – doświadczenia i wnioski*, Warszawa 2021, s. 34, https://bip.brpo.gov.pl/sites/default/files/2021-12/Raport_RPO_pandemia_2021.pdf (dostęp: 12.12.2023).

Orzecznictwo

Oprócz analizy przepisów Konstytucji RP istotne jest również orzecznictwo sądowe. W dobie epidemii COVID-19 w Polsce sądy rozstrzygały liczne sprawy związane z ograniczeniem działalności gospodarczej. Sprawy dotyczyły głównie kar nakładanych przez wojewódzkie stacje sanitarno-epidemiologiczne na przedsiębiorców, którzy nie stosowali się do wprowadzonego zakazu wykonywania działalności gospodarczej. Zgodnie z wyrokiem Naczelnego Sądu Administracyjnego z 4 marca 2022 r. ograniczenie funkcjonowania placówek gastronomicznych w czasie epidemii COVID-19 było niekonstytucyjne. W orzeczeniu wskazano, że brak jest podstaw do nakazania zaprzestania działalności gospodarczej. Fakt zamieszczenia ograniczenia określonej działalności gospodarczej w rozporządzeniu narusza konstytucyjnie ukształtowaną relację ustawa – rozporządzenie. Sąd zwrócił uwagę, że kwestia ograniczania praw i wolności jednostki w rozporządzeniach Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii była już rozstrzygana przez Naczelny Sąd Administracyjny. Ponadto orzeczenie wskazuje, że art. 46b ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi nie zawiera wytycznych dotyczących treści norm prawnych przekazanych do uregulowania w rozporządzeniu, co powinno mieć miejsce w tymże przepisie upoważniającym. W artykule tym przewidziana została jedynie ogólna możliwość ustanowienia w rozporządzeniu czasowego ograniczenia działalności przedsiębiorców. Inne przepisy upoważniające, jak np. art. 46 ust. 4 pkt 3 tej ustawy, również w ocenie sądu są sformułowane zbyt ogólnie. Prawodawca zatem nie zawarł prawidłowo wytycznych, które dotyczyły ograniczeń wolności i praw²⁹.

Według wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z 28 października 2021 r. stan epidemii nie jest stanem klęski żywiołowej, a zatem nie jest stanem nadzwyczajnym w rozumieniu art. 228 ust. 1 Konstytucji RP i nie można na jego podstawie naruszać podstawowych praw i wolności. W przedmiotowej sprawie przedsiębiorcy została wymierzona kara pieniężna za niezastosowanie się do czasowego ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej. W uzasadnieniu sąd również potwierdził wagę wolności działalności gospodarczej, konieczność ograniczenia tego prawa tylko i wyłącznie w ustawie oraz to, że ograniczenie nie może naruszać istoty danej wolności lub prawa podmiotowego³⁰. Również w wyroku z 9 grudnia 2021 r., według Naczelnego Sądu Administracyjnego, ze stanu faktycznego wynika, że na przedsiębiorcę została nałożona kara pieniężna za naruszenie obowiązku czasowego ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej³¹. Uzasadnienie wspomnianego wyroku sprowadzało się do takiej samej tezy, jak we wcześniej przywołanych orzeczeniach Naczelnego Sądu Administracyjnego. Istnieje zatem ustalona i jednolita linia orzecznicza o niezgodności z prawem ograniczenia wolności działalności gospodarczej w wydawanych przez Radę Ministrów rozporządzeniach.

²⁹ Wyrok NSA z 4 marca 2022 r., sygn. akt II GSK 62/22.

³⁰ Wyrok NSA z 28 października 2021 r., sygn. akt II GSK 1382/21.

³¹ Wyrok NSA z 9 grudnia 2021 r., sygn. akt II GSK 2184/21.

Wnioski końcowe

Epidemia bezpośrednio wpłynęła na wolności i prawa obywatelskie. Zlekceważone zostały przepisy ustawy zasadniczej przy wydawaniu rozporządzeń, zatem dokonano niekonstytucyjnego ograniczenia prawa i w sposób rażąco naruszono jedną z podstawowych wolności. Należy wziąć pod uwagę wpływ tych przepisów na indywidualne sytuacje przedsiębiorców, którzy ze względu na epidemię uzyskiwali mniejszy przychód, a w przypadku, gdy nie stosowali się do przepisów niekonstytucyjnych, nakładano na nich kary pieniężne, co jeszcze bardziej pogłębiało ich problemy finansowe. Biorąc pod uwagę przepisy Konstytucji RP, istotny jest fakt, że rozporządzenia ograniczające wolność prowadzenia działalności gospodarczej naruszały istotę praw i wolności. Wniosek ten wynika zarówno z interpretacji artykułów Konstytucji RP, jak i z orzecznictwa sądów, które w dobie epidemii COVID-19 w Polsce wydawały liczne wyroki potwierdzające powyższą tezę. Państwo, ograniczając wolności i prawa obywateli, powinno zachować porządek konstytucyjny oraz uwzględnić interes publiczny. Pozwoliłoby to uniknąć wątpliwości co do legalności tych ograniczeń, a także uzyskać zrozumienie ze strony społeczeństwa³².

BIBLIOGRAFIA

Literatura

- Hauser R., Niewiadomski Z., Wróbel A., *Publiczne prawo gospodarcze*, seria: System Prawa Administracyjnego, t. 8A, Warszawa 2018.
- Kosikowski C., *Koncesje w prawie polskim*, Kraków 1996.
- Rakoczy B., *Ograniczenie praw i wolności jednostki*, Toruń 2006.
- Safjan M., Bosek L. (red.), *Konstytucja RP*, t. 1: *Komentarz do art. 1–86*, 2016, Legalis.
- Szydło M., *Wolność działalności gospodarczej*, Bydgoszcz 2011.
- Walaszek-Pyziół A., *Swoboda działalności gospodarczej*, Kraków 1994.
- Wąsikowski A., *Prawa i wolności obywatelskie w warunkach epidemii Covid-19*, „Zeszyty Naukowe Zbliżenia Cywilizacyjne” 2021, t. XVII, nr 1.
- Wojtyczek K., *Granice ingerencji ustawodawczej w sferę praw człowieka w konstytucji RP*, Kraków 1999.
- Zdyb M., Lubeńczuk G., Wołoszyn-Cichocka A., *Prawo przedsiębiorców. Komentarz*, 2019, Legalis.

---

³²A. Wąsikowski, op. cit., s. 30.

Akty prawne

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 2316).

Orzecznictwo

Wyrok NSA z 28 października 2021 r., sygn. akt II GSK 1382/21.

Wyrok NSA z 9 grudnia 2021 r., sygn. akt II GSK 2184/21.

Wyrok NSA z 4 marca 2022 r., sygn. akt II GSK 62/22.

Wyrok TK z 11 maja 1999 r., sygn. akt K 13/98.

Wyrok TK z 16 października 2014 r., sygn. akt SK 20/12.

Wyrok TK z 20 grudnia 2017 r., sygn. akt SK 37/15.

Wyrok TK z 26 czerwca 2019 r., sygn. akt K 16/17.

Źródła internetowe

Fornalik A., *Rozporządzenie covidowe ograniczające swobodę prowadzenia działalności gospodarczej niezgodne z Konstytucją RP*, <https://legalis.pl/rozporzadzenie-covidowe-ograniczajace-swobode-prowadzenia-dzialalnosci-gospodarczej-niezgodne-z-konstytucja-rp>.

Raport RPO na temat pandemii – doświadczenia i wnioski, Warszawa 2021, https://bip.brpo.gov.pl/sites/default/files/2021-12/Raport_RPO_pandemia_2021.pdf.

Unconstitutional restriction of liberty of economic activity during the COVID-19 epidemic

Summary

During the state of the COVID-19 epidemic, restrictions were imposed to reduce the spread of the disease in Poland. Inter alia the freedom of economic activity was limited. Articles 22 and 31 section 3 of the Constitution of the Republic of Poland, constitute that these restriction is acceptable only by act of law and due to important public interest. These restrictions cannot violate essence of freedom and rights. This violation was committed by imposing a injunction of economic activity in ordinance. Analysis of the above articles and jurisprudence allows to make a hypothesis that this restrictions were unconstitutional.

Keywords: liberty, economic activity, constitution, restriction, COVID, SARS-CoV-2